

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2557 ISSN 1906 - 7062

ปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมใน โรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

*Problems of Organizing Moral and Ethical Activities in
Schools under Buriram Primary Educational Service
Area Office 3*

พระวีระ ศรีพรม¹

ดร.สุรัชย์ ปิยานุกุล²

ดร.สาธิต ผลเจริญ³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 2) เพื่อศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ประชากรเป็นผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ในปีการศึกษา 2554

1 ค.ม./นักศึกษาสาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2 พร.ด./ภาษาศาสตร์ อาจารย์ประจำ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

3 ค.ด./พัฒนศึกษา อาจารย์ประจำ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

จำนวน 2,959 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจีซี และมอร์แกน ได้ผู้บริหาร จำนวน 33 คน ครู จำนวน 307 คน รวมเป็น 340 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7214 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 อยู่ในระดับ มากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัด กิจกรรม ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริหารและการนิเทศ และด้านที่มี ปัญหาอันดับสุดท้ายได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผล

2. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการบริหารและการนิเทศ โรงเรียนควรมีแผนและ โครงการที่จะส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยการกำหนดเป็นนโยบายของทาง โรงเรียน กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ให้ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และตัวแทนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้และวางแผนทางการดำเนินงาน และการ ตรวจสอบร่วมกัน

2.2 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ให้เพิ่มป้ายนิเทศ นำคำสุภาพิต คำพังเพย พุทธสุภาษิต และคำขวัญที่บ่งบอกถึงการมีคุณธรรม จริยธรรมที่ต้งามมา ติดให้นักเรียนได้เห็น

และอ่าน มีการยกย่องนักเรียนที่ทำความดี โดยการมอบเกียรติบัตร โล่ และรางวัล ให้ผู้บริหารและครูเข้าหาชาวบ้าน และทำให้ชาวบ้านให้ความร่วมมือกับโรงเรียน

2.3 ด้านการจัดการเรียนรู้ ให้ครูจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ เป้าหมายหรือพันธกิจของโรงเรียน และต้องฝึกฝนระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ควบคู่ไปกับการสอนความรู้ทางวิชาการ

2.4 ด้านการจัดกิจกรรม ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น กิจกรรมวันแม่ การเข้าค่ายพุทธ

บุตร การฝึกมารยาทไทย ฟังเทศน์ ทำบุญตักบาตร นิมนต์พระสงฆ์มาแสดง
ปาฐกถาธรรมที่โรงเรียนในวันธรรมสวนะ หรือวันสำคัญทางศาสนา

2.5 ด้านการจัดและประเมินผล ต้องวัดและประเมินผลตาม
มาตรฐานและตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ ควรทำในรูปคณะ
กรรมการและแจ้งผลการประเมินให้ผู้ปกครองทราบทุกครั้ง และครูต้องดูแลนักเรียน
อย่างใกล้ชิด

คำสำคัญ: ปัญหา การพัฒนาคุณธรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บุรีรัมย์เขต 3

ABSTRACT

The purposes of this study were to 1) investigate the problems of organizing moral and ethical activities in schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 3, 2) to study guidelines for conducting moral and ethical activities for students in those schools. The number of population was 2,959 administrators and teachers who were working in those schools in 2011.

The researcher defined the sample size by consulting Krejcie and Morgan's Table, resulting 33 administrators and 307 teachers, making the total of 340 persons. The research instrument for collecting the data was a 5-point rating scale questionnaire with the reliability 0.7214. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, and standard deviation. The study found the following results. Problems of organizing moral and ethical activities in schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 3 were at the high level. The order of problems by the high to low means was Learning Management,

Activities Organizing, Environment Management, Administration and Supervising, and Assessment and Evaluation.

The guidelines for conducting moral and ethical activities for students in those schools were as follows:

Administration and Supervising. The schools should have plans and projects to promote moral and ethics by setting as the school's policy, defining the desired characteristics of students, giving opportunities to administrators, teachers, parents, and communities' representatives to participate, learn, and set the guidelines for working and checking the plans or projects together.

Environment Management. The schools should put more bulletin boards and display proverbs, sayings, Buddhist sayings, and mottos teaching about moral and beautiful ethics for students to see and read. There should be awarding the students who behaved properly by giving them certificate, plaques, and prizes. The administrators and teachers should go to see the villagers, and encourage the villagers to give the cooperation with the school.

Learning Management. Teachers should manage learning accordingly to visions, goals, or missions of the schools; and train the students about disciplines, moral, and ethics, and academics too.

Activities Organizing. Teachers should encourage the students to participate moral and ethical activities that the school held such as Mothers' day, Buddhism Camp, Thai manner training, learning Dharma, making merit, and inviting monks to teach students at school on Holy days or important days of Buddhist.

Assessment and Evaluation. The school must assess and evaluate the students' desired characteristics in accordance with standards

and indicators of Educational Quality Assurance. The assessment and evaluation should be done in the form of committee and tell the results to the parents each assessment. The teachers must take a close care to the students.

Keyword: Problems. Moral and Ethical. Buriram Primary Educational Service Area Office 3.

บทนำ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงเห็นว่า คุณธรรม จริยธรรมเป็นรากฐานสำคัญของชีวิตทำให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ประเทศไทยขณะนี้อยู่ในสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สังคมไทยเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรม ที่มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย ผู้คนมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน ไปเป็นสังคมอุตสาหกรรม ซึ่งมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น มีการสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ผลจากสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลง ในส่วนนโยบายของภาครัฐนั้นได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ คู่คุณธรรม มุ่งสร้างจริยธรรมให้เกิดแก่ผู้เรียน ดังนโยบายการศึกษาที่นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี (คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี. 2554 : 26) แถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา วันอังคารที่ 23 สิงหาคม 2554 นั้น เน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการปฏิรูประบบความรู้ของสังคมไทย อันประกอบด้วยการยกระดับองค์ความรู้ให้ได้มาตรฐานสากล ปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาทุกระดับให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกและทัดเทียมกับมาตรฐานสากล ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้มีความสนใจที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการจัดการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เพื่อนำผลการวิจัยไปวางแผนการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กับความรู้ซึ่งจะช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนใน

สังคมปัจจุบัน เพื่อดำเนินชีวิตให้ก้าวไปสู่ความสุขในที่สุดและเป็นการสำคัญในการพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
2. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กล่าวถึงรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ในปีการศึกษา 2554 จำแนกเป็น ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 216 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 65 คน ครู จำนวน 2,678 คน รวมเป็นประชากรทั้งสิ้น 2,959 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ในปีการศึกษา 2554 ผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 40) ใช้การสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนโดยจำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 33 คน ครู จำนวน 307 คน ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น จำนวน 340 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมการวิจัยเชิงปริมาณ

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาหลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน นำมาสร้างเป็นข้อคำถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ (Checklists)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด กำหนดสภาพตามความเป็นจริง ดังนี้

ถ้ามีปัญหาในระดับ	มากที่สุด ให้ค่าคะแนนเป็น 5
ถ้ามีปัญหาในระดับ	มาก ให้ค่าคะแนนเป็น 4
ถ้ามีปัญหาในระดับ	ปานกลาง ให้ค่าคะแนนเป็น 3
ถ้ามีปัญหาในระดับ	น้อย ให้ค่าคะแนนเป็น 2
ถ้ามีปัญหาในระดับ	น้อยที่สุด ให้ค่าคะแนนเป็น 1

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ในแต่ละด้านตามความคิดเห็น โดยเรียงลำดับประเด็นที่คิดว่ามีปัญหามากที่สุด 3 อันดับ จากประเด็นปัญหาด้านต่างๆ ทั้ง 5 ด้าน จากตอนที่ 2

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นแบบบันทึกการระดมสมอง (Brainstorming) เกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารและการนิเทศ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรม ด้านการวัดและ

ประเมินผล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนไว้ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย จากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ไปถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือในการส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนต่าง ๆ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ แล้วดำเนินการประมวลผล เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. การศึกษาสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ (Percent) นำเสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ

2. การศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

3. เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) ได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2532 : 100)

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

4. ข้อมูลจากการจัดระดมสมอง (Brainstorming) และข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประเภทของโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานที่ในโรงเรียนขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 72.06 รองลงมาเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 27.94

2. ปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

2.1 ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน พบว่า ปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีปัญหาอยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรม ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริหารและการนิเทศ และด้านที่มีปัญหาลำดับสุดท้ายได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผล

2.2 ด้านการบริหารและการนิเทศ ในภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีแผนหรือโครงการที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม มีปัญหาอยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ดำเนินการนิเทศตามแนวทางที่ปรับปรุงแก้ไข มีปัญหาอยู่ในระดับ

ปานกลาง

2.3 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ในภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการยกย่องชมเชยนักเรียนที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีปัญหาอยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ โรงเรียนมีห้องจริยศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 ด้านการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมไว้ในสถานศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เช่น บทบาทสมมติ เพลง ประกวดบทความ ได้ว่าที่ การเสวนา มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2.5 ด้านการจัดกิจกรรม ในภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ จัดให้มีกิจกรรมเคารพธงชาติ สวดมนต์และกล่าวคำปฏิญาณเป็นประจำ มีปัญหาอยู่ในระดับ มาก ที่สุด ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ มีกิจกรรมส่งเสริมให้เรียนนักรธรรมในโรงเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2.6 ด้านการวัดและประเมินผล ในภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ กำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาแต่ละช่วงชั้นอย่างชัดเจน มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ มีการนำผลการประเมินมาพิจารณาแก้ไข ปรับปรุงด้านคุณธรรม จริยธรรม อย่างต่อเนื่อง มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

3. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

ผลการระดมสมอง (Brainstorming) ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เพื่อหาแนวทางทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผู้ที่ร่วมสนทนากลุ่มเป็นผู้บริหารโรงเรียนและครู เป็นกลุ่มเป้าหมาย

ซึ่งประกอบด้วย 1) ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 คน 2) ครู จำนวน 20 คน
สรุปผลการสนทนากลุ่ม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ด้านการบริหารและการนิเทศ

โรงเรียนควรมีแผน และโครงการที่จะส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยการกำหนดเป็นนโยบายของทางโรงเรียน เพื่อเป็นการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ทั้งนี้ ให้โรงเรียน ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้และวางแผนทางดำเนินงาน รวมถึงการตรวจสอบ ติดตามเพื่อให้โครงการสำเร็จลุล่วงด้วยดี และน่าจะมีการไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนอื่นๆ เพื่อให้ได้เห็นแบบอย่างที่ดีและนำมาประยุกต์ใช้กับโรงเรียนของตนเองได้ จะไม่เสียเวลาในการคิดโครงการใหม่ๆ ซึ่งอาจจะยังไม่เป็นแนวทางที่ดีพอในการพัฒนานักเรียน เมื่อโรงเรียนมีการสำรวจปัญหาและค้นพบปัญหาแล้ว จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้นให้หมดไป โดยโรงเรียนต้องมีมาตรการหรือโครงการรองรับ และให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันกำหนดวิธีการหรือแนวทางปฏิบัติงานให้เป็นรูปธรรม สามารถดำเนินการได้ในทันที ในส่วนของการติดตาม ดูแล ตรวจสอบโครงการก็ให้มีการรายงานผลการดำเนินงานมายังเขตพื้นที่ต่อไป

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม

โรงเรียนแต่ละแห่งมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดีแล้ว บรรยากาศร่มรื่น เหมาะแก่การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ทั้งนี้อยากให้เพิ่มป้ายนิเทศ สุภาพชน คำพังเพย พุทธสุภาษิต คำขวัญที่บ่งบอกถึงการมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงามของนักเรียน และวิธีการยกย่องนักเรียนที่ทำความดีโดยการมอบเกียรติบัตร โล่ รางวัล เป็นสิ่งที่ทุกโรงเรียนควรดำเนินการ รวมถึงให้โรงเรียนแต่ละแห่งมีชุมชนบ้าน วัดเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนและส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยให้ผู้บริหารปรับตัวเข้ากับชาวบ้านโดยการให้คณะครูแต่ละโรงเรียนเข้าไปหาชุมชนก่อน เพื่อให้เกิดความคุ้นเคย เมื่อโรงเรียนเข้าหาชุมชนแล้ว ไม่นานชุมชนก็จะเข้ามาสู่โรงเรียนได้ไม่ยากนัก

ด้านการจัดการเรียนรู้

การวิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของทุกกลุ่มสาระนั้น แต่ละโรงเรียนก็ได้ดำเนินการไปแล้ว บางแห่งกำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ของโรงเรียน หรือเป้าหมาย หรือพันธกิจของโรงเรียน ดังนั้น ไม่เป็นการยากเกินไปหากโรงเรียนแต่ละแห่งจะดำเนินการให้มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายหรือพันธกิจของโรงเรียน ซึ่งก็เป็นเรื่องง่ายๆ ที่ครูได้ปฏิบัติอยู่ทุกวัน ได้สอนอยู่ตลอดเวลา หากแต่ยังไม่มีเอกสารรองรับเท่านั้น ในส่วนของครูผู้สอน ได้คลุกคลีอยู่กับนักเรียนตลอดเวลา ได้สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมเข้ากับรายวิชาที่สอนอยู่แล้ว แต่เนื่องจากปัจจุบันนี้ความเจริญทางเทคโนโลยีมีมากขึ้น ทำให้นักเรียนสนใจแต่เรื่องความทันสมัย สลึมถึงวิถีชีวิตดั้งเดิมที่สืบทอดกันมา การสอนของครูนั้น ทุกโรงเรียนมุ่งเน้นที่จะให้นักเรียนสอบวัดความรู้ผ่านทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับโรงเรียน ระดับเขตพื้นที่ ระดับชาติ โดยลืมนึกถึงว่า จะต้องฝึกฝนระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กันไปด้วย ไม่ใช่เน้นแต่วิชาการอย่างเดียวเหมือนปัจจุบันนี้

ด้านการจัดกิจกรรม

โรงเรียนทุกโรงเรียนมีกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมนั้นตลอดทั้งปี เช่น กิจกรรมงานวันแม่แห่งชาติ การเข้าค่ายพุทธบุตร การน่านักเรียนไปทัศนศึกษาสถานที่สำคัญๆ กิจกรรมฝึกมารยาทไทย ฟังเทศน์ ทำบุญตักบาตร การนิมนต์พระสงฆ์ มาแสดงปาฐกถาธรรมที่โรงเรียนในวันธรรมสวนะหรือวันสำคัญทางศาสนา การเชิญวิทยากรมาบรรยาย หรือกิจกรรมอื่นๆนั้น เป็นการเรียนรู้นอกห้องเรียน ซึ่งสามารถทำได้ง่ายและตลอดเวลาและนักเรียนไม่เบื่อหน่ายเพราะเจอประสบการณ์ใหม่ๆ

ด้านการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรมนั้น ต้องมีการวัดและประเมิน

ผลที่หลากหลาย มีการวัดทั้งระหว่างปฏิบัติและหลังการปฏิบัติเสร็จสิ้นแล้ว โดยการวัดและประเมินผลต้องทำในรูปของคณะกรรมการ แล้วนำผลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น ควรนำผลการประเมินนั้นแจ้งให้ผู้ปกครองของนักเรียนทราบทุกครั้งหรือทุกรายภาคเรียนหรือรายปีเป็นอย่างน้อย เพื่อที่จะให้ผู้ปกครองทราบอย่างต่อเนื่อง เพื่อหาทางแก้ไขถ้ามีพฤติกรรมไม่เหมาะสม หรือจะส่งเสริมได้ถ้ามีพฤติกรรมที่ดี เมื่อมีการกำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาแล้ว ควรจะมีการวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานด้วย ไม่ใช่ทำเพื่อให้ผ่านการประเมิน ต้องดูถึงพฤติกรรมของนักเรียนด้วย หากพฤติกรรมยังไม่ดีพอ ควรไม่ผ่าน ควรมีการให้นักเรียนมาแก้ไขพฤติกรรมก่อน พฤติกรรมที่ไม่ดีเหล่านี้จะเป็นตัวก่อให้เกิดคุณธรรม จริยธรรมได้ในอนาคต ดังนั้น ครูต้องคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนตลอดเวลา หากมีความผิดปกติจะได้ช่วยเหลือนักเรียนได้ทันทั้งนี้

จากการระดมสมองและจากแบบสอบถามแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 นำมาวิเคราะห์สรุปเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เมื่อเรียงลำดับความถี่ ด้านการบริหารและการนิเทศ ความถี่มากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารควรนิเทศ และติดตามการปฏิบัติงานของครูอย่างต่อเนื่อง ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ความถี่มากที่สุด ได้แก่ จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เช่น ห้องจริยศึกษา หรือสถานที่ในการปฏิบัติกิจกรรม ติดป้าย คำขวัญ เตือนใจ เอกสาร หนังสือ ฯลฯ ด้านการจัดการเรียนรู้ ความถี่มากที่สุด ได้แก่ ควรมีการสอดแทรกเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกรายวิชา ด้านการจัดกิจกรรม ความถี่มากที่สุด ได้แก่ ควรจัดกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมภายในโรงเรียน หรือมีส่วนร่วมกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ด้านการวัดและประเมินผล ความถี่มากที่สุด ได้แก่ ควรใช้วิธีการวัดผล ประเมินผลจากเครื่องมือที่หลากหลายตามสภาพที่แท้จริง อย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องหรือนโยบายที่ชัดเจนของสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญและมีความพร้อมที่จะส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จำรัส บานเย็น (2551: 166 – 182) ที่ได้ศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หรือครูหัวหน้าโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนและประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1 และจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ผลการวิจัยปรากฏว่า การดำเนินการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การดำเนินงานพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.1 ด้านการบริหารและการนิเทศ ในภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีแผนหรือโครงการที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ดำเนินการนิเทศตามแนวทางที่ปรับปรุงแก้ไข มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนยังคงให้ความสำคัญค่อนข้างน้อยเรื่องการสำรวจปัญหาและความต้องการจำเป็น เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรม จึงส่งผลให้การดำเนินงานไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1.2 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ในภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการยกย่องชมเชยนักเรียนที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีปัญหาอยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ยน้อย

ที่สุดได้แก่ โรงเรียนมีห้องจริยศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะศักยภาพแต่ละโรงเรียนในการที่จะส่งเสริม สนับสนุนในการจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม และเพียงพอ นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับข้อจำกัด และปัจจัยหลายประการ ดังนั้น จึงทำให้ส่วนหนึ่งในการพัฒนา และส่งเสริมการพัฒนาจริยธรรมได้โดยนักเรียนจะได้รับประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน จึงแตกต่างกันไปด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประภาศรี สีหอำไพ (2543: 97) ศึกษาารูปแบบการสอนและปัญหาของการสอนเรื่องการบริหารจัดการและเจริญปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สำหรับปัญหาการสอนได้แก่ หลักสูตรมีรายละเอียดของเนื้อหาไม่เพียงพอ ขาดเอกสารประกอบหลักสูตร ครูมือครู หนังสือสำหรับการค้นคว้า ขาดงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ ขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างสื่อและเครื่องมือวัด เวลาสอน 1 คาบต่อสัปดาห์ค่อนข้างน้อยเกินไป และการสอนในช่วงบ่ายทำให้เด็กเกิดความง่วง โรงเรียนบางแห่งไม่มีห้องจริยศึกษา ถ้ามีห้องก็คับแคบมีเสียงดังรบกวน

1.3 ด้านการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมไว้ในสถานศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เช่น บทบาทสมมติ เพลง ประวาดบทความ ได้ว่าที่ การเสวนา มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายที่ชัดเจนของโรงเรียนที่กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน เพื่อเป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับจุมพล พูลภัทรชีวิน และคณะ. (2549 : 125) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการส่งเสริมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ดำเนินการส่งเสริมจริยธรรม และโรงเรียนทั้ง 5 ด้าน คือ บริหาร การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การนิเทศและการสอน การจัดกิจกรรมและการประเมินผลทางจริยธรรม อยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนประสบปัญหาในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในระดับปานกลาง โดยมี

แนวโน้มไปทางระดับน้อย 4 ด้าน คือ การบริหาร การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การนิเทศและการสอน การประเมินผลทางจริยธรรม

1.4 ด้านการจัดกิจกรรม ในภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ จัดให้มีกิจกรรมเคารพธงชาติ สวดมนต์และกล่าวคำปฏิญาณเป็นประจำ มีปัญหาอยู่ในระดับ มากที่สุด ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ มีกิจกรรมส่งเสริมให้เรียนนักรรรมในโรงเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนอาจจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในเรื่องอื่นๆ ที่หลากหลายซึ่งนำไปสู่เป้าหมายของการส่งเสริมคุณธรรมได้เช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตรประสงค์ ขาวเจริญ (2540 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน พบว่า การเรียนการสอนในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ครูเห็นด้วยระดับมาก การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมควรเป็นไปตามข้อเสนอแนะของกรมวิชาการ

1.5 ด้านการวัดและประเมินผล ในภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ กำหนดมาตรฐาน และตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาแต่ละช่วงชั้นอย่างชัดเจน มีปัญหาอยู่ในระดับ มากที่สุด ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ มีการนำผลการประเมินมาพิจารณาแก้ไข ปรับปรุงด้านคุณธรรม จริยธรรม อย่างต่อเนื่อง มีปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติยังไม่ให้ความสำคัญเรื่องการนำผลการประเมินมาแก้ไขปรับปรุงผลการดำเนินงาน รวมทั้งขาดความชำนาญในเรื่องการออกแบบและใช้แบบประเมินที่หลากหลาย จึงส่งผลให้การพัฒนาในการดำเนินการมีประสิทธิภพลดน้อยลงไปตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 (2531: 102) ได้วิจัยเรื่องสภาพการจัดจริยศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8 ผลการวิจัยสรุปเป็นภาพรวมได้ว่า การวัดผล และการประเมินผลส่วนใหญ่ใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความจำ และให้การสังเกตครูในการติดตามการประเมินผลได้ไม่ทั่วถึง

2. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนใน

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า ผู้บริหารควรนิเทศและติดตามการปฏิบัติงานของครูอย่างต่อเนื่อง ควรจัด สภาพแวดล้อมให้เหมาะสมในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เช่น มีห้องจริยศึกษา หรือสถานที่ในการปฏิบัติกิจกรรม ติดป้าย คำขวัญ คำสุภาษิต เตือนใจ เอกสารหนังสือ ครูผู้สอนควรสอดแทรกเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกรายวิชา ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยให้นักเรียน มีส่วนร่วมภายในโรงเรียนหรือมีส่วนร่วมกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ควรใช้วิธีการวัดผล ประเมินผล จากเครื่องมือที่หลากหลายตามสภาพที่แท้จริงอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ปัญหาในภาพรวมทั้ง 5 ด้านพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ฝ่ายบริหาร จึงควรให้ความสำคัญ และมีการนิเทศตาม แนวทางที่ปรับปรุง แก้ไข อย่างต่อเนื่อง
2. ปัญหาด้านการบริหารและการนิเทศ ภาพรวมพบว่า มีปัญหา อยู่ในระดับมาก ดังนั้น จึงควรสำรวจปัญหาและความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติ ก่อนการดำเนินการวางแผนเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจ
3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ในภาพรวมพบว่า มีปัญหาอยู่ ในระดับมาก ดังนั้น จึงควรจัดห้องจริยศึกษาเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับ มารยาทต่างๆ รวมทั้งกิจกรรมอื่นๆ ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนา คุณธรรม จริยธรรมในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม
4. ด้านการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับ มาก จึงควรให้ครูผู้สอนผลิตสื่อการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทันสมัย และเพียงพอ หรือจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อสื่อให้เพิ่มมากขึ้น

5. ด้านการจัดกิจกรรม ในภาพรวม พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ควรเพิ่มระดับการส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้มีการเรียนนักรธรรมในโรงเรียน

6. ด้านการวัดและประเมินผล ในภาพรวม พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก โรงเรียนควรมีการนำผลการประเมินมาใช้พิจารณา แก้ไข ปรับปรุงด้านคุณธรรม จริยธรรม อย่างต่อเนื่องและเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ ที่มีขนาด ประเภทแตกต่างกัน หรือเปรียบเทียบระหว่างเขตพื้นที่ใกล้เคียงกัน

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยหรือองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ องค์ประกอบทางกายภาพ เช่น ระดับการศึกษา อายุ เพศ องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมทางบ้าน เช่น ฐานะทางครอบครัว อาชีพ ผู้เลี้ยงดู วิธีการอบรมเลี้ยงดู เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- จิตรประสงค์ ชาวเจริญ. (2540). **ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จุมพล พูลภัทรชีวิน และคณะ. (2549). **รายงานการวิจัยเรื่องการวิจัยและพัฒนา กระบวนการสร้างความดี มีคุณธรรม**. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม(ศูนย์คุณธรรม).
- จำรัส บานเย็น. (2551). **การศึกษาการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสุรินทร์ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สุรินทร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏ สุรินทร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประภาศรี สีหอำไพ. (2543). **พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หน่วยศึกษานิเทศก์. (2531). **จิตวิทยาสำหรับครู**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.